

ЦВЕТЕЛИНА ЧИТАКОВА
ЛИЦЕНЗИРАН ОЦЕНИТЕЛ
СЕРТИФИКАТ № 400100122
гр. София, п.к. 1463
бул. "Витоша" № 66, ет. 4
тел: +359 2 944 65 01

ДО
ЕВГЕНИЯ МИХАЙЛОВА
ДИРЕКТОР НА ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА "ИСКЪР"
гр. София, п.к., ж.к. Дружба,
ул. «Кръстьо Пастухов» №23

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

на
ЦВЕТЕЛИНА **ЧИТАКОВА**

Уважаема г-жо Михайлова,

Настоящата експертиза е възложена от Ваша страна във връзка с изготвяне на Доклад до Столичен Общински съвет.

Задачата е да се направи пазарно проучване и да се изготви предложение за стойност на услуги с цел използването им при договарянето на такси за участие в новообразуващи се школи по изобразително изкуство, приложни изкуства, народно пеене, пиано, акордеон, струнни инструменти, духови и ударни инструменти, китара, балет, чуждоезиково обучение, шах, които ще бъдат създадени във връзка с разширяване на дейността на ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА "ИСКЪР".

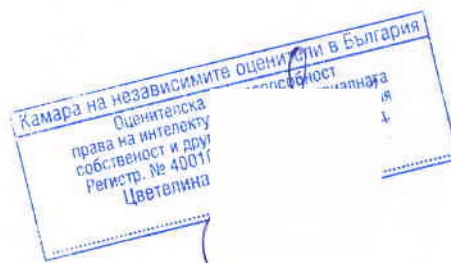
ДАТА НА ДОКЛАДА И ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Експертизата е изготвена на 09.07.2021 година в град София на базата на:

- 1 Предоставената от ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА "ИСКЪР" информация във връзка с дейността на понастоящем действащите в състава му и създаването на нови школи;
- 2 Информация за пазарни цени и осъществени реални аналогични сделки от аналогични школи.

ЦЕЛ НА ЕКСПЕРТИЗАТА

Определяне на пазарно обосновани стойности на услуги, които да послужат като основа при договаряне на месечни такси и такси за еднократно посещение на новообразуващи се школи по изобразително изкуство, приложни изкуства, народно пеене, пиано, акордеон, струнни инструменти, духови и ударни инструменти, китара, балет, чуждоезиково обучение, шах, които ще действат в рамките на ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА "ИСКЪР".

ПРАВНА РАМКА

Културните институти са държавни или общински културни организации, които се създават със специален закон или с акт на орган на изпълнителната или местната власт на основанията по чл.4 от ЗЗРК.

Чрез създаването на общинските културни институти като съчетават принципите на националната културна политика с местните условия и традиции (чл.18 от ЗЗРК), общините посредством общинските съвети и назначените от кметовете общественно-експертни съвети и комисии, формират и реализират своята политика за закрила и развитие на културата.

Общинските културни институти се създават, преобразуват и закриват с решение на Общинския съвет на основание чл. 21, ал. 1, т. 23 от ЗМСМА, съгласувано с министъра на културата. Създаденият по силата на решение на Общинския съвет културен институт - юридическо лице, се финансира от общината чрез определен му самостоятелен бюджет (чл. 8, ал. 1 и чл. 18, ал. 2, т. 1 от ЗЗРК).

Следва, че всички културни институти са юридически лица на бюджетна издръжка към Министерството на културата, към друго ведомство или към община. В този смисъл ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА "ИСКЪР" е общински културен институт по смисъла на чл.4, ал.1, във връзка с чл.3 и чл.8, ал.1 от ЗЗРК, юридическо лице, създадено с акт на общинския съвет, финансирано от общинския бюджет съгласно разпоредбата на чл.8, ал.2 от ЗЗРК.

От гореизложеното следва, че - ДОМ НА КУЛТУРАТА "ИСКЪР" е създадено по силата на ЗЗРК самостоятелно юридическо лице с основна дейност "изпълнителско изкуство, артистична и творческа дейност" (независимо от обстоятелството, че същото е създадено с акт на Общинския съвет и се финансира от общината) и цената на услугите предоставяни чрез школите, действащи в патримониума му следва да се формират въз основа на разпоредбите на чл.4, ал.2 от ЗЗРК.

От друга страна

Предвид обстоятелството, че дейността на ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА "ИСКЪР" се формира въз основа на дейностите на други организации с нестопанска цел, неклассифицирани другаде, разпоредбата на чл. 4, ал. 2, т. 2 от ЗЗРК, предвиждаща, че културните институти могат да извършват допълнителни дейности, включително стопански, свързани с основните, като получените допълнителни средства остават в културния институт, който ги е реализирал и разпоредбата на чл.4, ал.2, т.2 от ЗЗРК, предвиждаща, че културните институти определят самостоятелно своите задачи и структура съобразно предмета на дейността си, определянето на такси за участие в школите към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА "ИСКЪР" се явява целесъобразно с оглед реалната пазарна среда.

За разлика от частните школи и училища по изкуство, където таксите се определят самостоятелно от съответната институция, таксите за посещение в школи към ОКИ следва да се определят от неговия директор, като се съгласуват с финансиращия ОКИ орган. При определени условия ОКИ могат да предоставят и безплатен достъп до школите.

Приходите от такси следва да се третираят като собствени приходи на ОКИ и съответно решението за какво и как да се използват те, следва да се взема самостоятелно - от директора на ОКИ, независимо от обстоятелството, че ОКИ е създадено с акт на Столична Община.

ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА АКТИВА И АНАЛИЗ НА СПЕЦИФИЧНИ ФАКТОРИ, ОПРЕДЕЛЯЩИ ПАЗАРНАТА МУ ПОЗИЦИЯ

Школите представляват специализирана форма на обучение в различни области като музика, танц, изкуство, наука и др.

Школите, работещи с най-малките възрастови групи, често имат главна заслуга при възпитанието им – физическо, психическо и културно и съдействат за откриване на различни дарби в най-ранен стадий, както и насочване на бъдещите таланти към специализирано образование и обучение.

Школите, работещи с подрастващите и с възрастни, съдействат за придобиване и усъвършенстване на различни качества и умения, развиват способности, повишават знанията в различни области, а често служат и просто за отмора, почивка и отърсване от ежедневния стрес.

Обучението в школите е извънучилищна (за учениците) и абсолютно доброволна форма на обучение, като в повечето случаи всеки сам избира сферата, организацията, честотата и времето за провеждане на заниманията. В този смисъл, потребителите имат пълната свобода при избора на школа, като изборът им е добре информиран и в повечето случаи зависи най-вече от удобната локация на школата и цената на услугата. Поради това, определянето на пазарно конкурентни цени на услугите е от изключителна важност за оцеляването и по-нататъшно развитие на школите.

В повечето случаи, завършилите школите не получават права за завършено специално образование и права за упражняване на определена професия (освен в специализирани за това школи). Въпреки това обикновено в края на всеки обучителен етап се провеждат проверовъчни изпити под различна форма, като за изкуствата това е под формата на спектакъл, концерт, изложба и т.н. За всеки у спешно завършен етап на участниците се предоставят удостоверение или сертификат, заверен от обучаващата организация.

Заниманията в школите могат да бъдат индивидуални или групови, като съответният вид се отразява при ценообразуването на таксите.

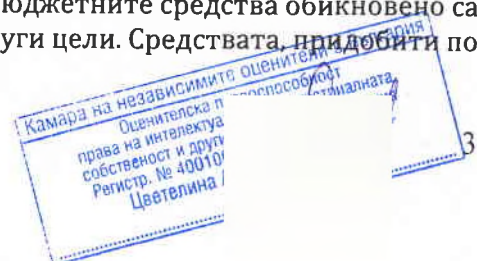
На българския пазар съществува изключително разнообразие по вид, форма, цели, придобивани знания и умения школи, съобразени както с желанията и потребностите, така и с финансовите възможности на потребителя. Съществуват както множество частни школи, така и държавни и общински школи в рамките на читалища, общински детски комплекси, центрове за работа с деца, училища по изкуства, културни институти и др. При изготвяне на настоящата оценка, следва да се вземе предвид фактът, че българският пазар в областта на школите се определя като „наситен“.

Обикновено държавните институции работят в синхрон с учебната година в училищата, като повечето частни, а в последно време и някои държавни школи предлагат обучения през цялата година, като кадри се набират или веднъж на няколко месеца, или без определен срок, т.е. желаещите могат да се включат на практика по всяко време.

Финансовата издръжка на частните школи се осъществява изцяло от годишните им приходи от такси, както и от допълнителни приходи. Докато школите с държавно или общинско управление се финансират на принципа на бюджетна издръжка. В допълнение тези школи се финансират и чрез приходите от:

1. такси от учащите се;
2. субсидии, отпуснати от различни фондове;
3. спонсори и рекламодатели;
4. помощи и дарения;

Таксите по т. 1 се определят чрез вътрешно приета Тарифа за таксите, които заплащат обучаващите се в организацията за услугите предоставяни от школите, съгласувана с органа, осигуряващ основното финансиране. Следва да се спомене, че бюджетните средства обикновено са със специално предназначение и не могат да се използват за други цели. Средствата, придобити по

посочените по-горе начини от друга страна следва да се разпределят според нуждите на школата, определени от нейния ръководител. Излишъците в края на отчетния период следва да се използват свободно от ръководителите за целите на разширяване и подобряване дейността на школите.

В практиката е установено, че за гарантиране качеството на обучението в школите на бюджетна издръжка се назначават ръководители на щатни бройки, работни заплати и осигуровки за които са предвидени в бюджета на школата или се назначават на граждански договор, разходите за които се поемат изцяло от приходите от такси на школата.

Школите към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ по същество представляват самостоятелни идентифицируеми нематериални активи, лишени от физическа субстанция, проявяващи се чрез своите специфични качества и носещи „принадена стойност“ за всеки участник в съответната школа и на собственика на школата, която при определени условия би могла да бъде трансформирана в икономическа полза. Обучението в различните школи като процес има специфични характеристики и специфични фактори, които оказват влияние при формиране на стойността му, изразяваща се в такса за посещение.

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СТОЙНОСТТА НА УСЛУГИТЕ ЧРЕЗ УТВЪРДЕНИ МЕТОДИ

Пазарен подход

Пазарният подход извежда индикативна стойност, като сравнява оценявания актив с идентични или сходни активи, за които е налична ценова информация.

Необходимите за прилагането на пазарния подход към нематериални активи входящи данни са цени на идентични или сходни нематериални активи, като се правят корекции на тези цени чрез оценителски множители, необходими за да се отразят различните характерни особености или атрибути на оценявания актив.

Разходен подход

Разходният подход определя стойността на нематериалния актив, като я съпоставя с разходите за създаване на актив с равностойна полезност или потенциал.

Поради специфичния си характер и работата на школите предимно с деца, ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да прави задължителни инвестиции в: преподаватели с необходимата квалификация и опит; инструменти, материали, костюми и специфичен реквизит, необходими за безпроблемната работа на школите; поддържане на материалната база и инструментариум – репетиционни, концертни помещения и зали, административни разходи и др.

Приходен подход

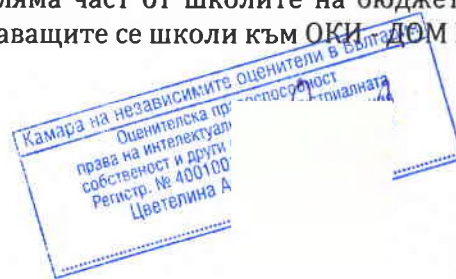
Представлява подход за определяне на стойността на актива въз основа на бъдещи приходи, парични потоци, ползи или спестени разходи, които с основание може да се очаква да бъдат постигнати от собственика си.

ОГРАНИЧАВАЩИ ПРЕДПОСТАВКИ

Стойността на услугите за участие в различни по вид и структура школи могат да варират освен според долупоменати фактори и според лични характеристики на клиента – възраст, брой записани различни курсове в рамките на съответната организация, брой членове на едно семейство посещаващи курсове в рамките на съответната организация, социално положение, предишен опит и др.

Следва да се има предвид, че оценката по правило е субективна и представлява преценка за стойността на услугата към датата на оценката, направена на база наличната информация, предоставена на оценителя от клиента и публикувана такава, която може да се намери свободно.

Към датата на оценката, тарифите за такси на по-голяма част от школите на бюджетна издръжка, които са най-близки по структура и цел с новосъздаващите се школи към ОКИ - ДОМ НА

КУЛТУРАТА „ИСКЪР“, не са публикувани. Данни за тях могат да се събират само по телефона или на място в институцията, което съществено затруднява пазарното проучване и е предпоставка за събиране на неточни данни.

Следва да се отбележи, че пазарното проучване показва изключителна несъвместимост в събираните такси за посещение при школите на бюджетна издръжка и при частните школи. Това се дължи основно на факта, че при бюджетните учреждения, преподавателите са назначени като щатни преподаватели и получават възнаграждението си от финансиращия орган или са назначени на граждански договори, по които се изплащат символични хонорари. Не е за пренебрегване и фактът, че бюджетните учреждения чрез предлагането на посочените услуги не целят финансова изгода или каквато и да е печалба, а по-скоро обществено благополучие и развитие на децата. При частните школи обаче, където финансирането и издръжката на школата и преподавателите в нея се постига основно от такси, те са в пъти по-високи. Това явление може да се обясни и с факта, че в повечето случаи при частните школи условията и инструментариума са по-добри, което съответно рефлектира върху ценообразуването.

Към момента към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ действат няколко различни школи. Въпреки това информацията за разходните и приходните потоци от същите не са приложими в настоящия случай поради разликата в специфичните знания и умения придобивани в съществуващите и новообразуващи се школи и изключително краткия период на съществуването на вече работещите школи, която информация само би изкривила преценката за стойността на услугите в новите школи.

В допълнение, поради факта, че към момента на оценката все още се изгражда стратегия за формиране на гореизброените нови школи, споменатите разходи, които трябва да се вземат предвид при прилагането на разходния подход и най-вече разходите за хонорари на преподавателите все още не са известни, школите не могат да бъдат оценени по разходния подход.

Приходния подход за оценка на активи тук също е неприложим вариант поради специфичния статут на ОКИ и факта, че все още няма идентифицируеми потоци от приходи за посочените школи в рамките на ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“, както и поради факта, че със създаването на гореописаните школи не се цели икономическа печалба за ОКИ.

Следователно, за изпълнение на поставената задача, ще бъде използван само пазарният подход за сравнение на идентични и сходни активи.

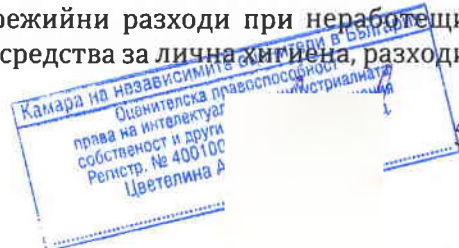
Така получените стойности на услугите не би следвало да се тълкуват и приемат безусловно, а следва да се приемат за ориентировъчни при определяне на таксите за посещение на школите към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“.

ОГРАНИЧЕНИЯ СВЪРЗАНИ С COVID-19

Коронавирусната пандемия е преди всичко здравна криза, но повличаща след себе си проблеми в здравеопазването, световната икономика и образованието. От започването си коронакризата напълно промени образователната система, включително в областта на извънкласните занимания, школи и кръжоци. Държавите в цял свят обосновано решиха да затворят всички образователни институции за продължителни периоди от време. Конкретно в България в последната година извънкласните дейности, независимо дали се провеждат на закрито или открито, бяха забранени, а в кратките периоди в режим на работа, за същите важаха строги противоепидемиологични мерки.

Пандемията разтърси бизнес модела на повечето школи, като очаквано част от тях прекратиха напълно своята дейност, други я замразиха за неопределен период от време, а трети адаптивно започнаха онлайн обучения. В настоящия момент съдбата на повечето школи е неясна, като в същото време е трудно да се определи и вероятния потребителски интерес.

Промени съществуват и при ценообразуването, тъй като за обучаващите организации възникват нови разходи, в това число плащане на наеми и режийни разходи при неработещи школи, допълнителни разходи за дезинфекция на помещения и средства за лична хигиена, разходи

за технически средства при онлайн провеждане на занятия, като същевременно се наблюдава понижен интерес и брой на обучаващите се, намален брой на участниците в група поради необходимост от спазване на физическа дистанция и др.

Поради изключителната динамичност и несигурност на пазара и постоянната промяна в налаганите от държавата мерки за справяне с кризата, настоящото пазарно проучване следва да се счита релевантно за кратък срок.

ПАЗАРНО ПРОУЧВАНЕ

1. Школа по изобразително изкуство

Основната задача на всеки курс по рисуване за деца е да ги вдъхновява, да подкрепя таланта им и да подпомага креативността и способностите им за комуникация чрез изкуството. Всяка школа по рисуване цели чрез индивидуален подход да обучава и повишава изобразителната култура и уменията на всеки участник.

Обикновено школите сформират различни възрастови групи, като се съобразяват с нуждите и интересите на всяка от тях, а отделно от това всяка школа предлага и индивидуални занимания.

За най-малките обикновено са предвидени приятни и забавни техники, развиващи въображението и уменията им, както и творческото им мислене, като занятието минава през игрови процес. Участниците биват запознавани с различни традиционни и експериментални изобразителни техники и материали на живописиста: акварел, темперни бои, акрилни, маслени бои, пастели, цветни моливи и флумастери, графика, апликация, колажи, моделиране, керамика, текстил, като в същото време опознават видовете композиции, цветовете и цветовите гами. В допълнение се обръща внимание и на различните стилове и направления в изобразителното изкуство.

Освен за придобиване на общи познания и култура по рисуване, уроците могат да бъдат с цел подготовка за кандидатстване в средните художествени училища по изобразителни и приложни изкуства. Уроците са съобразени с изпитния материал и включват: графика – етюд; живопис, композиция; работа с материал и изграждане на пластична форма; лекционна част. Някои от школите дори предлагат подготовка при кандидатстване във висши училища по изкуствата както в България, така и чужбина чрез създаване на индивидуално портфолио и други.

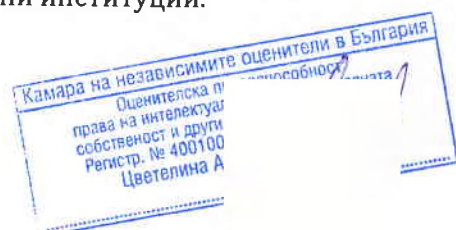
На пазара съществуват и множество школи, които предлагат освен гореспоменатите, а също и курсове за възрастни – любители на изкуствата или за всеки, който желае да развива своите артистични умения. Курсистите се запознават с основите на перспективата, пропорциите, композицията, видовете техники, стиловете в изкуствата, приложните изкуства, като обучаващите се имат възможност както да се запознаят с известните творци, така и да развият собствен стил.

Освен запознаване и овладяване на творческия процес, както и разкриване и обогатяване качествата на всеки участник, подобно обучение спомага придобиването и утвърждаването на умения за работа в група и реализиране на позитивите от груповото творчество.

Заниманията обикновено са с продължителност между 2 и 4 учебни часа, като необходимите материали се осигуряват в два варианта – от курсистите или от съответната школа, а избрания метод рефлектира и върху цената на услугата.

ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ планува да организира школа по изобразително изкуство за деца в различни възрастови групи. Продължителността на заниманията ще бъде съобразена с възрастта и възможностите на участниците, веднъж седмично. В допълнение, школата ще предлага и индивидуални уроци за кандидатстващи в средни и висши учебни заведения.

В таблицата по-долу са посочени месечни такси и такси за единично почасово посещение на школи по изобразително изкуство за деца. Направена е комбинирана извадка от частни школи, както и от школи, действащи в рамките на различни бюджетни институции.

Школа по изобразително изкуство								
№	Група/организация	време	материали	единично посещение	месечна такса	приравнена цена на посещение (ед. пос. 4 уч. часа)	приравнена цена месечен абонамент (4 пос. по 4 уч. часа)	приравнена цена на посещение (ед. пос. 1 астр. час)
1	Школа по рисуване за деца и възрастни "Галерия Европа"	4 уч. часа	школа	30.00 лв	102.00 лв	30.00 лв	102.00 лв	10.00 лв
2	Школа по рисуване "Fusion Academy"	4 уч. часа	школа	-	100.00 лв	*25.00 лв	100.00 лв	8.00 лв
3	Арт клуб "Рояна"	2 уч. часа	школа	20.00 лв	60.00 лв	40.00 лв	120.00 лв	13.33 лв
4	Школа по изобразително изкуство за деца - Образователен център "Студио S"	4 уч. часа	курсист	21.00 лв	60.00 лв	21.00 лв	60.00 лв	7.00 лв
5	Обучението по рисуване в Студио Арти	2 астр. часа	школа	20.00 лв	200.00 лв	30.00 лв	150.00 лв	12.50 лв
6	Школа по изобразително изкуство, Читалище Светлина София	4 уч. часа	-	-	50.00 лв	*12.50 лв	50.00 лв	4.00 лв
7	Школа по изобразително изкуство, Читалище "Роден край - 1931"	-	-	-	30.00 лв	-	30.00 лв	3.00 лв
8	Курс по изаяжни и приложни изкуства за деца Артино	2 астр. часа	школа	20.00 лв	64.00 лв	30.00 лв	96.00 лв	10.00 лв
9	Детска школа по изобразително изкуство, APC 21	2 астр. часа	курсист	14.00 лв	56.00 лв	21.00 лв	84.00 лв	7.00 лв
10	Школа по изобразително изкуство, Мимо	4 астр. часа	школа	35.00 лв	120.00 лв	35.00 лв	120.00 лв	12.00 лв
11	Детско студио по изобразително изкуство "Палитра" към ОКИ Дом на културата "Средец"	-	курсист	4.00 лв	15.00 лв	16.00 лв	60.00 лв	5.00 лв
12	Школа по рисуване за деца MegaArt Център	2 астр. часа	школа	25.00 лв	100.00 лв	37.50 лв	150.00 лв	12.50 лв
13	Уроци по рисуване за деца от arturoci	2 астр. часа	школа	20.00 лв	80.00 лв	30.00 лв	120.00 лв	10.00 лв
14	Арт Студио Калина	1 астр. час	школа	30.00 лв	180.00 лв	120.00 лв	180.00 лв	30.00 лв
15	Школа по изобразително изкуство, Читалище Пенчо П. Славейков, София	2 уч. часа	курсист	-	45.00 лв	*22.50 лв	90.00 лв	8.00 лв
16	Изобразително изкуство, Дворец на щастливите хора	1 астр. час	школа	25.00 лв	80.00 лв	75.00 лв	144.00 лв	25.00 лв
17	Народно читалище "Васил Левски 1928"	2 уч. часа	курсист	8.00 лв	60.00 лв	16.00 лв	64.00 лв	6.00 лв
18	Изобразително изкуство, детска езикова школа "Слънчоглед"	2 уч. часа	-	10.00 лв	75.00 лв	20.00 лв	150.00 лв	7.00 лв
Средна пазарна цена						33.00 лв	104.00 лв	11.00 лв

От направения сравнителен анализ с налична информация за цените на сходни на пазара школи по изобразително изкуство следва, че средната пазарна цена за единично почасово посещение от 1 астрономически час в подобна школа е 11лв, единично посещение при база 4 учебни часа е 33лв., а средната месечна такса при база 4 посещения по 4 учебни часа е 104лв.

Посочената стойност за единично почасово посещение следва да се намали между 50 и 60% поради факта, че пазарът на подобни школи в България може да се определи като изключително наситен, пазарното търсене на предлаганата услуга е сравнително високо във всяка възрастова категория, по-голяма част от школите са изградили репутация на пазара, дължаща се на дългогодишен опит и високата квалификация на преподавателите. В допълнение е съобразена несигурността в условията на пандемия, общата икономическа ситуация в страната и фактът, че школата към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ се създава в момента и са необходими значителни средства, усилия и време за да се утвърди на пазара.

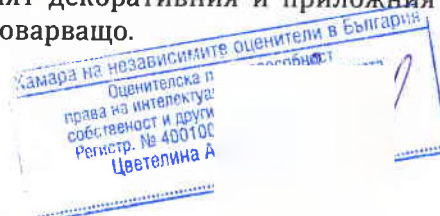
Следва, че към момента на оценката стойността на единично почасово посещение за 1 астр. час в школа по изобразително изкуство към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е 5лв.

Следва да се отбележи, че при този вид школи се забелязва изключително непостоянство на участниците, следователно стойността на месечната такса следва да се изчислява индивидуално, като се прилага съответна процентна отстъпка от цената за единично посещение за посещаваща школата повече от веднъж месечно (средно 5 до 15%).

За да бъде максимално обективен анализът, следва да се отбележат също и цени за индивидуално почасово посещение. На пазара е установен принцип за прилагане на увеличение на таксите от 50 до 250%. Следователно към момента на оценката стойността на индивидуално почасово посещение следва да е 10лв.

2. Школа по приложни изкуства

Различните видове приложни изкуства са керамиката, дърворезбата, художествения текстил, металопластиката, силикатните форми и др. Различните материали и техники, които се използват при изработването им, до голяма степен определят декоративния и приложния им характер. Усещането при творческия процес е уникално и разтоварващо.

Обикновено преди изработените продукти (пана, бижута, картички, кутии, съдове) да бъдат реално изпълнени в съответния материал (текстил, керамика, метал, дърво, стъкло и др.), процесът минава през направата на идейни скици и изработването на проект в реален размер.

При приложно-декоративните изкуства, начина, по който може да се използва стилизацията, трябва да е съобразен с възможностите на материала и техниката, която ще се използва. Следва да се има предвид, че всеки материал има специфични особености и дава различни възможности и това трябва да е съобразено още при идейните скици и при изработването на проекта.

На пазара съществуват множество школи по приложни изкуства, някои с конкретен предмет, а други обучаващи в разнообразни области и материали. Съществуват както курсове за деца, тинейджъри и възрастни, съобразени с възрастта, уменията и интересите на участниците.

Заниманията обикновено са с продължителност между 2 и 4 учебни часа, като необходимите материали се осигуряват в два варианта – от курсистите или от съответната школа, а избрания метод рефлектира и върху цената на услугата. В същото време е важно да се отбележи, че в повечето случаи не е възможно завършването на започнатото произведение в рамките на едно посещение и в този смисъл е по-удачно да се заплаща само месечна такса.

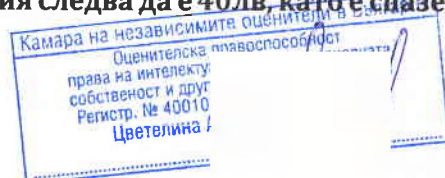
В таблицата по-долу са посочени месечни такси и такси за единично почасово посещение на школи по приложни изкуства за деца. Направена е комбинирана извадка от частни школи, както и от школи, действащи в рамките на различни бюджетни институции.

Школа по приложни изкуства						
№	Група/организация	време	единично	месечен абонамент -	приравнена	приравнена
			посещение	4 посещения	цена единично посещение - 1 астр час	месечна такса - 8 посещения
1	Школа по приложни изкуства, НЧ "П.К. Яворов - 1920"	2 астр. часа	12.50 лв	50.00 лв	6.25 лв	50.00 лв
2	Школа по приложни изкуства за деца, НЧ "Добри Чинтулов 1935"	4 уч. часа	25.00 лв	95.00 лв	8.33 лв	63.30 лв
3	Школа по приложни изкуства за деца, Playhouse	2 уч. часа	20.00 лв	68.00 лв	13.33 лв	90.67 лв
4	Приложна креативност, Fusion Academy	-	16.25 лв	65.00 лв	10.83 лв	86.67 лв
5	Работилница за Приложни изкуства Елън	2 астр. часа	15.00 лв	60.00 лв	7.50 лв	60.00 лв
6	Приложни изкуства в читалище „Св.Св.Кирил и Методий 1924“	1 астр. час	10.00 лв	40.00 лв	10.00 лв	80.00 лв
7	урса по Художествен текстил - Образователен център "Студио S"	5 уч. часа	24.25 лв	97.00 лв	6.47 лв	51.73 лв
8	Школа по керамика, Читалище "Роден край - 1931"	-	-	30.00 лв	7.50 лв	60.00 лв
9	Курс по изящни и приложни изкуства за деца Артино	2 астр. часа	20.00 лв	64.00 лв	10.00 лв	64.00 лв
10	Арт работилница по приложни изкуства "Направи си сам", Mercury School	1 астр. час	15.00 лв	55.00 лв	15.00 лв	110.00 лв
11	Приложно изкуство, Дворец на щастливите хора	1 астр. час	25.00 лв	100.00 лв	25.00 лв	200.00 лв
12	Народно читалище "Васил Левски 1928"	1 уч. час	5.00 лв	20.00 лв	6.65 лв	53.20 лв
Средна пазарна цена:			17 лв	62 лв	11 лв	81 лв

От направения сравнителен анализ с налична информация за цените на сходни на пазара школи по приложни изкуства следва, че средната пазарна цена за единично посещение от 1 астр. час в подобна школа е 11лв, а средната месечна такса при база 8 посещения е 81лв.

Посочената стойност за единично почасово посещение следва да се намали между 50 и 60% поради факта, че пазарът на подобни школи в България може да се определи като наситен, пазарното търсене на предлаганата услуга е сравнително високо във всяка възрастова категория, по-голяма част от школите са изградили репутация на пазара, дължаща се на дългогодишен опит и високата квалификация на преподавателите. В допълнение е съобразена несигурността в условията на пандемия, общата икономическа ситуация в страната и фактът, че школата към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ се създава в момента и са необходими значителни средства, усилия и време за да се утвърди на пазара.

Следва, че към момента на оценката стойността на единично почасово посещение за 1 астр. час в школа по приложни изкуства към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е 5лв., а стойността определена на месечна база при 8 посещения следва да е 40лв, като е спазен

и принципът на установената практика всеки участник, посещаващ школата повече от веднъж месечно, да получава процентна отстъпка от цената за единично посещение.

3. Школа по народно пеене

До началото на 60-те години на XXв. в България не съществува професионално организирано обучение на народни певци. Причината е, че до този момент все още е жива народнопесенната традиция в предаването на песенните умения от по-възрастните на по-младите в рамките на селската общност и семейството. Постепенно обаче условията се променят. От една страна бурната урбанизация преобразява стила на живот и в градовете, и в селата. От друга страна създаването на професионални ансамбли и активното развитие на художествената самодейност налагат нов начин на съществуване и изпълнение на народната песен. В последните години освен самодейните състави, многобройни школи, обществени и частни училища и учители предлагат професионално обучение в областта на народното пеене.

Съгласно музикалната теория, България е приблизително разделена на музикално-фолклорни области със свои специфични характеристики, но дори и в една област има съществени различия в отделните селища. Това прави музиката много колоритна и разнообразна. А именно разнообразието по отношение на ладовете, метроритъма, интонирането, инструментариума, народните танци и начина на изпълнение, прави българската музика уникална и интересна в цял свят. Това пък от своя страна обуславя нестихващия интерес към народната музика и народното пеене от страна на ученици и курсисти от всички възрастови групи, професионални музиканти, аматьори и напълно начинаещи.

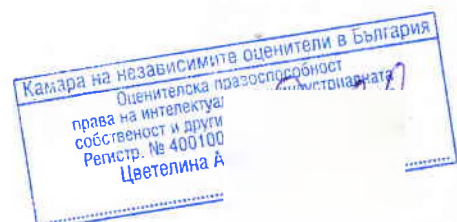
Уроците по народно пеене от една страна развиват музикално-изпълнителските умения на учениците, а от друга изграждат у тях усет за дълбочината на уникалния български фолклор. Те са подходящи както за абсолютно начинаещи, така и за напреднали.

В рамките на обучението в повечето школи, участниците изучават както основни техники при пеенето (звукоизвличане, правилно дишане, интонация, дикция, развиване на слуха и чувството за ритъм), така и тънкостите на вокалната техника, овладяват спецификите и орнаментирането при пеенето, характерно за различните фолклорни области, както и опознават и изучават тънкостите на многогласното пеене.

Заниманията в повечето школи обикновено са с продължителност между 45 и 60 мин, като се провеждат в удобно за ученика време, като честотата и времетраенето на урока са съобразени с възрастта, възможностите, досегашния опит и подготовката му, както и с целите и стремежите му. Има възможност за всеки участник да достигне до различни нива на овладяване на музикалните техники. Висококвалифицирани преподаватели помагат на учениците да придобият знания и умения в областта на музиката и да изградят художествен вкус.

На българския пазар съществуват голям брой школи по народно пеене, както и огромно количество частни учители с разнообразни образование и опит. Пазарът на този вид услуги в България може да се определи като наситен, но следва да се отбележи допълнителното ограничение в проучването, произтичащо от факта, че повечето школи и учители нямат постоянна тарифа, а обявяват цената на услугата „по договаряне“, поради различните цели на всеки ученик.

В таблицата по-долу са посочени месечни такси и такси за единично почасово посещение в школи по народно пеене. Направена е комбинирана извадка от частни школи, частни учители, както и от школи, действащи в рамките на различни държавни и общински институции (за които е характерно изцяло или частично бюджетно финансиране).

Школа по народно пеене			
№	Група/организация	единично посещение	цена абонамент
1	Музикална школа Инфинити	20.00 лв	140.00 лв
2	Частен учител Марина Рашева	15.00 лв	120.00 лв
3	Уроци по народно пеене, Music Art Center	15.00 лв	120.00 лв
4	Народно читалище "Отец Паисий - 1930"	6.00 лв	50.00 лв
5	Читалище Христо Ботев, гр. Пазарджик	4.00 лв	30.00 лв
6	НЧ Братя Миладинови 1914, Петрич	*	25.00 лв
7	НЧ Просвета 1927, Варна	5.00 лв	40.00 лв
8	Music Art Center	15.00 лв	120.00 лв
9	народно пеене, Национален дворец на децата	5.00 лв	40.00 лв
10	Учебен Център "Спектър"	30.00 лв	240.00 лв
Средна пазарна цена:		14.00 лв	93.00 лв

* Школата има възможност за плащане само на месечна такса за посещение

От направения сравнителен анализ с налична информация за цените на сходни на пазара школи по народно пеене следва, че средната пазарна цена за единично почасово посещение в подобна школа е 14лв, а средната месечна такса е 93лв.

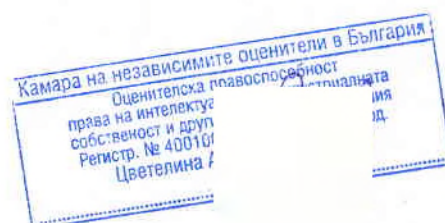
Следва да се отбележи, че пазарното проучване показва изключителна несъвместимост в събираните такси за посещение при школите на бюджетна издръжка и при частните школи.

В тази връзка, получените пазарни цени на услуги на частни школи и школи на бюджетна издръжка следва да се коригират. Корекцията се налага и поради факта, че таксите в бюджетните учреждения остават нереално ниски на фона на увеличението на минималната и средна работна заплата в страната, както и на увеличението на таксите в частните школи в последните 2-3 години с повече от 10%. Освен това, таксите на всички школи, намиращи се в рамките на Столицата, независимо от финансирането им, са значително по-високи от тези в останалата част от страната.

Определен е оценителски коефициент 0,8 поради факта, че пазарът на подобни школи в България може да се определи като изключително наситен, пазарното търсене на предлаганата услуга е сравнително високо, по-голяма част от школите са изградили репутация на пазара, дължаща се на дългогодишен опит и високи отличия на участниците. В допълнение е съобразена общата икономическа ситуация в страната и фактът, че школата към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ се създава в момента и са необходими значителни средства, усилия и време за да се утвърди на пазара.

Следва, че към момента на оценката стойността на почасово индивидуално посещение в школа по народно пеене към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е 9лв., а стойността определена на месечна база при 8 посещения следва да е 65лв, като е спазен и принципът на установената практика всеки участник, посещаващ школата повече от веднъж месечно, да получава процентна отстъпка от цената за единично посещение.

За да бъде максимално обективен анализът, следва да се отбележи също и цена за обучение при групови занимания, тъй като пазарът предлага и такива, които обаче са с по-ниска ефективност. На пазара е установен принцип за 30 до 50% по-ниска такса при посещение на школи за народно пеене едновременно от двама и повече курсиста. Следователно към момента на оценката стойността на единично посещение в група в школа по народно пеене към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е 6лв., а стойността определена на месечна база следва да е 40лв.

4. Школа по пиано

Пианото е най-разпространеният клавишен инструмент с чукчета, които се привеждат в действие посредством сложна механика. След редица подобрения, през XIX век настъпва разцвет на пианистичната литература и пианото се налага като водещ инструмент в развитието на музикалното изкуство. Счита се, че придобитите знания в областта могат да послужат като основа за всички останали инструменти.

В уроците по пиано в зависимост от нивото и интереса на ученика се изучават класически произведения, съвременни произведения, джаз пиано, модерни пиеси, акомпаниране и импровизиране, акорди и т.н. Особено важен е донотния период за най-малките, включващ свирене по слух, подражателно пеене и пр.

В уроците по пиано се изграждат разнообразни технически навици и инструментални похвати. Различните технически проблеми, които се изучават в етюдите и гамите, намират приложение в художествените произведения, изучавани от учениците.

На българския пазар съществуват множество и разнообразни школи по пиано, съобразени както с нуждите и желанията на обучаващите се, така и с техния бюджет. Съществуват школи обучаващи както професионалисти, така и любители и начинаещи, като няма възрастови ограничения. Пазарът на този вид услуги в България може да се определи като наситен.

Заниманията в подобни школи са основно индивидуални, провеждат се в удобно за ученика време, като честотата и времетраенето на урока са съобразени с възрастта, възможностите, досегашния опит и подготовката му, както и с целите и стремежите му. Най-често продължителността на един урок е между 45 и 60 мин, като в цената са включени и уроци по солфедж, които се провеждат групово. Има възможност за всеки участник да достигне до различни нива на овладяване на музикалния инструмент.

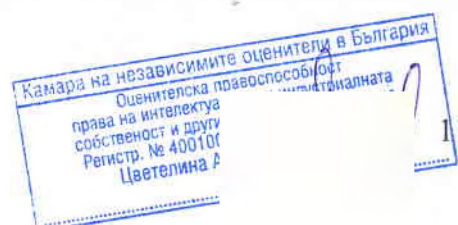
В повечето случаи цената за подобен вид школи се определя за единично посещение, тъй като всеки ученик има индивидуална програма. В частните школи е направена ценова отстъпка за постоянните ученици и курсисти, като за вземащите единични уроци цената е по-висока.

Висококвалифицирани преподаватели помагат на учениците да придобият знания и умения в областта на музиката и да изградят художествен вкус.

В таблицата по-долу са посочени цени на месечни такси и цени за единично посещение на школи по пиано. Направена е комбинирана извадка от цени на частни школи, частни учители, както и от школи, действащи в рамките на различни държавни и общински институции.

Школа по пиано				
№	Група/организация	време	единично посещение	месечна такса
1	Школа по пиано и синтезатор, НЧ "Роден край - 1931", София	-	5.00лв.	40.00лв.
2	Школа по пиано и солфедж към Народно читалище „Христо Смирненски 1945“	-	10.00лв.	80.00лв.
3	Школа по пиано към Народно читалище „Пенчо П. Славейков 1921“	40 мин	15.00лв.	120.00лв.
4	Уроци по пиано, City music school	60 мин	20.00лв.	144.00лв.
5	Уроци по пиано, музикална школа Venera music	50 min	25.00лв.	169.00лв.
6	Индивидуални уроци, школа Теофила	50 мин	25.00лв.	200.00лв.
7	Школа по пиано, Дворецът на щастливите хора	45 мин	25.00лв.	160.00лв.
8	Уроци по пиано, Music Art Center, София	45 мин	18.00лв.	144.00лв.
9	Школа по пиано, народно читалище "Средец-1926"	-	15.00лв.	120.00лв.
10	Школа по пиано, ОКИ Надежда	-	9.60лв.	72.00лв.
11	Музикална школа Infinity	45 мин.	17.00лв.	120.00лв.
12	Школа по пиано, Народно читалище "Пенчо П. Славейков 1921"	40 мин	15.00лв.	120.00лв.
13	Школа по китара, читалище Райко Алексиев	-	10.00лв.	80.00лв.
Средна пазарна цена:			16лв.	121лв.

Посоченото проучване е направено за индивидуално посещение, тъй като това е най-ефективният начин за обучение в областта. В допълнение, изключително малко са школите, които предлагат групово обучение по пиано.

Следва да се отбележи, че пазарното проучване показва изключителна несъвместимост в събираните такси за посещение при школите на бюджетна издръжка и при частните школи. Това се дължи основно на факта, че при бюджетните учреждения, преподавателите са назначени като щатни преподаватели и получават възнаграждението си от финансиращия орган или са назначени на граждански договори, по които се изплащат символични хонорари. Не е за пренебрегване и фактът, че бюджетните учреждения чрез предлагането на посочените услуги не целят финансова изгода или каквато и да е печалба, а по-скоро обществено благополучие и развитие на децата. При частните школи обаче, където финансирането и издръжката на школата и преподавателите в нея се постига основно от такси, те са в пъти по-високи. Това явление може да се обясни и с факта, че в повечето случаи при частните школи условията и инструментариума са по-добри, което съответно рефлектира върху ценообразуването. В допълнение, хонорарите на музикантите и преподавателите по музикален инструмент в страната са значително по-високи от тези на преподавателите в други области на изкуството и науката.

От направения сравнителен анализ с налична информация за цените на сходни на пазара школи по пиано следва, че средната пазарна цена за единично почасово посещение в подобна школа е 16лв, а средната месечна такса при база 8 посещения е 121лв.

Посочената стойност за единично почасово посещение следва да се намали между 50 и 60% поради факта, че пазарът на подобни школи в България може да се определи като изключително наситен, пазарното търсене на предлаганата услуга е сравнително високо във всяка възрастова категория, по-голяма част от школите са изградили репутация на пазара, дължаща се на дългогодишен опит и високата квалификация на преподавателите. В допълнение е съобразена несигурността в условията на пандемия, общата икономическа ситуация в страната и фактът, че школата към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ се създава в момента и са необходими значителни средства, усилия и време за да се утвърди на пазара.

Следва, че към момента на оценката стойността на единично почасово посещение в школа по пиано към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е 8лв., а стойността определена на месечна база при 8 посещения следва да е 60лв, като е спазен и принципът на установената практика всеки участник, посещаващ школата повече от веднъж месечно, да получава процентна отстъпка от цената за единично посещение.

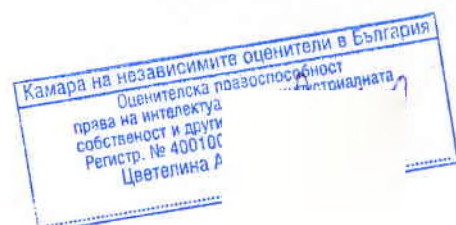
5. Школа по акордеон

Акордеонът е клавишно-мехов музикален инструмент със свое специфично звучене, което традиционно се свързва с народната музика. Използва се както за акомпанимент, така и за солови партии. Благодарение на наличието на мех, с помощта на който може да се влияе върху тембровата окраска, акордеонът притежава необичайна динамична гъвкавост, а по-малкият размер на клавишите в сравнение с тези на пианото, осигурява възможност за изпълнение на по-големи интервали.

Обучението по акордеон обикновено включват запознаване с устройството на инструмента, правилна постановка, развиване на слуха и усета за ритъм, нотна грамотност, темпо и динамика, начални теоретични положения, технически упражнения за лява и дясна ръка, координация, както и изучаване и изпълнение на различни музикални произведения.

Заниманията в подобни школи са индивидуални, провеждат се в удобно за ученика време, като честотата е съобразена с целите и стремежите му. Най-често продължителността на един урок е между 45 и 60 мин. Има възможност за всеки участник да достигне до различни нива на овладяване на музикалния инструмент. Висококвалифицирани преподаватели с дългогодишен личен опит като музиканти помагат на учениците да придобият знания и умения в областта и да изградят художествен вкус.

За съжаление акордеонът като музикален инструмент често е подценяван от младите и в тази връзка търсенето за подобно обучение е ограничено. В същото време на българския пазар

съществуват ограничено количество школи и частни учители, предлагащи подобни услуги, като тарифата за таксите на повечето липсва или не се публикува официално.

В таблицата по-долу са посочени месечни такси и такси за единично почасово посещение в школи по акордеон. Направена е комбинирана извадка от частни школи, частни учители, както и от школи, действащи в рамките на различни държавни и общински институции (за които е характерно изцяло или частично бюджетно финансиране).

Школа по акордеон			
№	Група/организация	единично посещение	цена абонамент
1	Индивидуални уроци по акордеон, Music Room	25.00 лв	150.00 лв
2	уроци по акордеон, НЧ "Васил Левски 1928"	10.00 лв	70.00 лв
3	Частен учител по акордеон, Ирена Р	15.00 лв	120.00 лв
4	Школа по акордеон, Национален дворец на децата	6.00 лв	50.00 лв
5	Индивидуални уроци по акордеон, Rock School	25.00 лв	200.00 лв
6	Читалище Христо Ботев, гр. Пазарджик	5.00 лв	37.50 лв
7	школа по акордеон към читалище "Христо Смирненски - 1945"	7.50 лв	60.00 лв
8	школа по акордеон към ЦПЛР ОДК - Шумен	5.63 лв	45.00 лв
Средна пазарна цена:		12.00 лв	92.00 лв

От направения сравнителен анализ с налична информация за цените на сходни на пазара школи по акордеон следва, че средната пазарна цена за единично почасово посещение в подобна школа е 12лв, а средната месечна такса е 92лв.

Определен е оценителски множител 0,6 поради неголемия интерес към придобиваното умение, множеството закрити школи през последните 5 години, общата икономическа ситуация в страната и фактът, че няма да са необходими значителни средства и усилия за да създаде подобен продукт.

Следва, че към момента на оценката стойността на единично почасово посещение в школа по акордеон към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е 7лв., а стойността определена на месечна база при 8 посещения следва да е 50лв, като е спазен и принципът на установената практика всеки участник, посещаващ школата повече от веднъж месечно, да получава процентна отстъпка от цената за единично посещение.

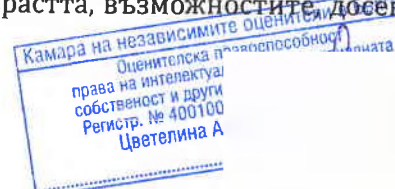
6. Школа по струнни инструменти

Характерно за струнните инструменти е извличането на звук чрез опънати струни. Струнните инструменти се делят най-общо на лъкови струнни, дърпащи струнни (с и без гриф) и ударни струнни (с и без клавиатура). Най-популярните представители на първата група са цигулка, виола, виолончело, контрабас.

Благодарение на техническото и художествено си съвършенство и успешната комбинация с много други инструменти, инструментите в тази група отдавна са се утвърдили, като едни от основните инструменти в соловата, камерната и оркестровата практика.

Въпреки не така високото търсене на подобни услуги в страната, на българския пазар съществуват разнообразни школи по цигулка и струнни инструменти (виола, виолончело, контрабас) съобразени както с нуждите и желанията на обучаващите се, така и с бюджета им. Съществуват школи обучаващи както ученици като професионални музиканти, така и любители и начинаещи, като няма възрастови ограничения.

Заниманията в подобни школи са индивидуални, провеждат се в удобно за ученика време, като честотата и времетраенето на урока са съобразени с възрастта, възможностите, досегашния

опит и подготовка му, както и с целите и стремежите му. Най-често продължителността на един урок е между 45 и 60 мин. Има възможност за всеки участник да достигне до различни нива на овладяване на инструмента. В повечето случаи цената за подобен вид школи се определя за единично посещение, тъй като всеки ученик има индивидуална програма, като висококвалифицирани преподаватели помагат на учениците.

В таблицата по-долу е посочена налична информация относно месечни такси и цена за единично посещение на школи по цигулка и струнни инструменти. Направена е комбинирана извадка от цени на частни школи, частни учители, както и от школи, действащи в рамките на различни държавни и общински институции.

Школа по цигулка и струнни инструменти				
№	Група/организация	време	единично посещение	месечна такса
1	Индивидуално уроци по цигулка, чето, виола, контрабас към Rockschoo	55 мин	25.00лв.	200.00лв.
2	Индивидуално уроци по цигулка към НЧ "Възраждане 1928"	-	12.00лв.	96.00лв.
3	Школа по цигулка към НЧ "Христо Смирненски 1946"	45 мин	20.00лв.	120.00лв.
4	Индивидуални уроци, школа Теофила	50 мин	25.00лв.	200.00лв.
5	Школа по цигулка или арфа, Дворецът на щастливите хора	45 мин	25.00лв.	160.00лв.
6	Уроци по цигулка, укулеле в Music Art Center	60 мин	18.00лв.	144.00лв.
7	Школа струнни инструменти, ОКИ Надежда	-	9.60лв.	76.80лв.
8	Уроци по цигулка и укулеле, музикална школа Venera music	50 min	25.00лв.	169.00лв.
9	Уроци по цигулка към Music room	50 мин	25.00лв.	150.00лв.
10	Уроци по цигулка към Музикална школа Габи	45 мин	35.00лв.	160.00лв.
Средна пазарна цена:			22лв.	148лв.

Посоченото проучване е направено за индивидуално посещение, тъй като това е най-ефективният начин за обучение в областта. В допълнение, почти не съществуват школи, които предлагат групово обучение.

Следва да се отбележи, че пазарното проучване показва почти изравнени такси за посещение при школите на бюджетна издръжка и при частните школи. Това явление може да се обясни главно с изключителната специфика на придобиваните умения, не дотам високото търсене и предлагане на услугата в сравнение с други по-популярни музикални инструменти и предоставянето на индивидуални уроци.

От направения сравнителен анализ с налична информация за цените на сходни на пазара школи по цигулка и струнни инструменти следва, че средната пазарна цена за единично почасово посещение в подобна школа е 22лв, а средната месечна такса при база 8 посещения е 148лв.

Посочената стойност за единично почасово посещение следва да се намали между 50 и 60% поради факта, че пазарното търсене на предлаганата услуга не е така високо, по-голяма част от школите са изградили репутация на пазара, дължаща се на дългогодишен опит и високата квалификация на преподавателите. В допълнение е съобразена несигурността в условията на пандемия, общата икономическа ситуация в страната и фактът, че школата към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ се създава в момента и са необходими значителни средства, усилия и време за да се утвърди на пазара.

Следва, че към момента на оценката стойността на единично почасово посещение в школа по струнни инструменти към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е 10лв., а стойността определена на месечна база при 8 посещения следва да е 68лв, като е спазен и принципът на установената практика всеки участник, посещаващ школата повече от веднъж месечно, да получава процентна отстъпка от цената за единично посещение.

7. Школа за духови и ударни инструменти

В България съществуват действащи духови оркестри към почти всички общини в страната, някои от които са: СОФИЙСКИЯТ ДУХОВ ОРКЕСТЪР, ПРЕДСТАВИТЕЛЕН МЛАДЕЖКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР "ДИМИТЪР МЕЧЕВ" - ГР. ВЕЛИНГРАД, ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ГР. ВРАЦА, ПРОФЕСИОНАЛЕН ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ГР. ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ДУХОВ ОРКЕСТЪР ГАБРОВО - ГР. ГАБРОВО, ОБЩИНСКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР - БОТЕВГРАД, ДУХОВ ОРКЕСТЪР „ДИКО ИЛИЕВ“ НЧ „РАЗУМ 1883“ - гр. МОНТАНА, ДУХОВ ОРКЕСТЪР ПРИ ПМГ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - гр. МОНТАНА, ОБЩИНСКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ГР. ПЛЕВЕН, ДУХОВ ОРКЕСТЪР СЕВЛИЕВО - ГР. СЕВЛИЕВО, ПРЕДСТАВИТЕЛЕН МЛАДЕЖКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ГР. ТРОЯН, ОБЩИНСКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ГР. ЛОВЕЧ, МЛАДЕЖКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ГР. ЛОВЕЧ, ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ГР. ТЪРГОВИЩЕ, ПРЕДСТАВИТЕЛЕН ДУХОВ ОРКЕСТЪР "СТЕФАН СТЕФАНОВ" - ГАРА ЕЛИН ПЕЛИН, ПРЕДСТАВИТЕЛЕН ДУХОВ ОРКЕСТЪР ПРИ ОДК - ГР. ПЛОВДИВ, ЗАБАВНО-ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ДИМИТРОВГРАД, ГРАДСКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ГР. ВИДИН, ОБЩИНСКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ГР. БУРГАС, ОБЩИНСКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР - СТАРА ЗАГОРА, ГРАДСКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ГР. СИЛИСТРА, ДУХОВ ОРКЕСТЪР КЪМ ДВОРЕЦ НА КУЛТУРАТА, ГР. ПЕРНИК, ДУХОВ ОРКЕСТЪР - ГР. ДОБРИЧ, ФЕСТИВАЛЕН ВОЕНЕН ДУХОВ ОРКЕСТЪР КЪМ НВУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ - ГР. ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ДУХОВ ОРКЕСТЪР НА II-РА ТУНДЖАНСКА МЕХАНИЗИРАНА БРИГАДА - ГР. СТАРА ЗАГОРА, БИГ БЕНД - РУСЕ, БИД БЕНД - ПЛЕВЕН, ДЖУНИЪР БЕНД - ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ЯМБОЛСКИ ДУХОВ ОРКЕСТЪР и др.

Повечето от горепосочените са съставени от възрастни музиканти със значителен опит, осъществяват дейността си изцяло чрез бюджетно финансиране и липсва информация относно тарифи за участие в тях.

Пазарното проучване показва, че на пазара почти не съществуват школи, които да включват толкова широк набор от инструменти. В рамките на различни читалища в страната съществуват школи по ударни инструменти, като основно изучават барабани. А обучението в областта на духовите инструменти става най-вече в рамките на общинските духови оркестри или като школа по конкретен инструмент в рамките на бюджетна институция.

Както бе отбелязано и по-горе голяма част от тарифите на бюджетните институции не са официално публикувани, което затруднява справките. От друга страна, таксите за обучение в общинските музикални формации е символична (10-15 лв. на месец) или е напълно премахната.

От друга страна, обучението в частните школи е само за конкретен инструмент, като уроците са предимно индивидуални.

Въпреки гореизложеното е известна следната пазарна информация:

Духови инструменти		
Група/организация	единично посещение	месечна такса
Духов оркестър, Дворец на културата, гр. Перник	8.75лв.	70.00лв.
Общински младежки духов оркестър - гр. Троян	-	12.00лв.
Представителен младежки духов оркестър, ОДК Пловдив	0.00лв.	0.00лв.
Уроци по саксофон, тромпет при Учебен Център „Спектър“	30.00лв.	240.00лв.
Духови и ударни инструменти, ОКИ Надежда	7.20лв.	48.00лв.
Уроци по саксофон, тромпет към Rockschoo1	25.00лв.	200.00лв.
Уроци по саксофон към Music room	25.00лв.	150.00лв.
Уроци по тромпет към Народно читалище "Васил Левски 1928"	10.00лв.	70.00лв.

Ударни инструменти		
Група/организация	единично посещение	месечна такса
Барабани, Дворецът на щастливите хора, София	25.00лв.	160.00лв.
Ударни инструменти, Школа по изкуствата "Илия Аврамов", НЧ "Диньо П.Сивков-1870", Нова Загора	-	40.00лв.
Уроци по перкусии към Music room	30.00лв.	240.00лв.
Уроци по барабани към Rockschoo1	25.00лв.	200.00лв.
Ударни инструменти на школата по изкуства, Панагюрище	-	12.00лв.
Уроци по барабани в музикална школа Инфинити	10.00лв.	80.00лв.
Уроци по барабани към Народно читалище "Васил Левски 1928"	15.00лв.	105.00лв.

Камера на независимите оценители в България
Оценителска правоспособност
права на интелектуална
собственост и други
Регистр. № 400100
Цветелина А

От направения сравнителен анализ с наличната информация следва, че най-близкия по структура, цел и начин на финансиране състав до състава, който ще бъде учреден към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ е съставът вече действащ в рамките на ОКИ „НАДЕЖДА“.

Въпреки това цената на еднократно посещение и месечната такса следва да бъдат намалени, като са отчетени следните фактори: спецификата на придобиваното умение, ниското пазарното търсене на предлаганата услуга, ограничения брой на сходни школи на пазара в България, дългогодишен опит и репутация на съществуващите бюджетни школи и символичните им такси, фактът, че на пазара предлагат услугите си квалифицирани частни учители в областта, чиито такси за обучение са в пъти по-високи. Съобразени са несигурността в условията на пандемия, общата икономическа ситуация в страната и фактът, че школата към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ се създава в момента и са необходими значителни средства, усилия и време за да се утвърди на пазара.

Следва, че към момента на оценката пазарната стойност за единично посещение в школа за духови и ударни инструменти към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е 6 лв.

Поради липсата на по-пълна информация, цената определена на месечна база следва да бъде определена на база изчислена цена за единично посещение при направено допускане за посещение 2 пъти седмично (средно 8 пъти месечно). Следва да се вземе предвид, че съгласно установената пазарна практика при сходни музикални школи всеки участник, посещаващ клуба повече от веднъж месечно получава процентна отстъпка от цената за единично посещение от средно 10-15%.

Следва, че към момента на оценката стойността изчислена на месечна база за посещение в школа за духови и ударни инструменти към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е 40 лв.

8. Школа по китара

Китарата е инструмент с хилядолетна история. Тя се използва в почти всички музикални стилове, което я прави най-популярният и обичан музикален инструмент.

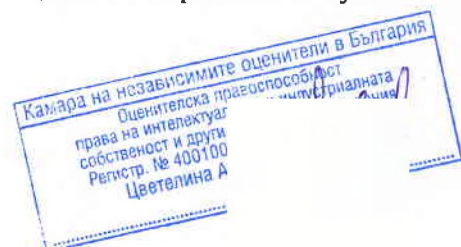
Най-общо заниманията включват запознаване с инструмента, произхода и устройство му, постановка, нотно ограмотвяване, методи на звукоизвличане, изграждане на инструментални навици и технически похвати, изучаване на акордите и разбира се разучаване на любими песни, групи и музиканти.

На българския пазар съществуват множество и разнообразни школи по китара, съобразени както с нуждите и желанията на обучаващите се, така и с техния бюджет. Съществуват школи, които предлагат уроци по китара както за любители и начинаещи, свирещи за удоволствие, така и уроци за подготовка на професионални музиканти, като няма възрастови ограничения. Пазарът на този вид услуги в България може да се определи като наситен.

При уроците по китара е много важно правилното начално обучение. В противен случай възникват проблеми, които в последствие са трудно поправими и възпрепятстват удоволствието от свиренето. То също е и музикално обучение, което е основа за развитие на музикалния слух, воля и характер на учениците.

Най-общо заниманията включват запознаване с инструмента, произход, устройство на китарата, постановка, нотно ограмотвяване, звукоизвличане, пръстово свирене, впоследствие свирене с перо, изграждане на инструментални навици и технически похвати и запознаване със същността и строежа на акордите. В последствие започва разучаване на любими песни, групи и музиканти.

Заниманията в подобни школи са най-често индивидуални, провеждат се в удобно за ученика време, като честотата и времетраенето на урока са съобразени с възрастта, възможностите, досегашния опит и подготовката му, както и с целите и стремежите му. Най-често

продължителността на един урок е между 45 и 60 мин. Има възможност за всеки участник да достигне до различни нива на овладяване на музикалния инструмент.

В повечето случаи, цената за подобен вид школи се определя за единично посещение, тъй като всеки ученик има индивидуална програма.

В таблицата по-долу са посочени цени на месечни такси и цени за единично посещение на школи по китара. Направена е комбинирана извадка от цени на частни школи и школи, действащи в рамките на различни държавни и общински институции.

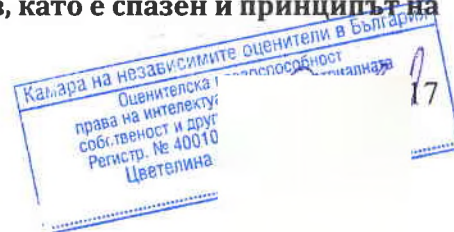
Школа по китара			
№	Група/организация	единично посещение	месечна такса
1	Школа по китара, НЧ "П.К. Яворов - 1920"	12.50лв.	100.00лв.
2	Музикална школа, Народно читалище Светлина 1940	7.50лв.	60.00лв.
3	Школа по китара към Народно читалище „Христо Смирненски	10.00лв.	80.00лв.
4	Групови уроци по итара, City music school	15.00лв.	120.00лв.
5	Уроци по китара, музикална школа Venera music	25.00лв.	169.00лв.
6	Школа по китара, читалище Райко Алексиев	10.00лв.	80.00лв.
7	Школа по пиано, Народно читалище "Пенчо П. Славейков 1921"	15.00лв.	120.00лв.
8	Групови уроци по китара в музикална школа Инфинити	10.00лв.	80.00лв.
9	Уроци по китара в Music Art Center	18.00лв.	144.00лв.
10	Школа по китара, Дворецът на щастливите хора	25.00лв.	160.00лв.
11	Школа по китара, ОКИ Дом на културата Средец	10.00лв.	68.00лв.
12	Китара и бас китара, ОКИ Надежда	9.60лв.	72.00лв.
13	Учебен Център „Спектър“	30.00лв.	240.00лв.
14	12. Уроци по китара към Music Box	30.00лв.	184.00лв.
15	Школа по китара, народно читалище "Средец-1926"	15.00лв.	120.00лв.
Средна пазарна цена:		16лв.	120лв.

Следва да се отбележи, че пазарното проучване показва несъвместимост в събираните такси за посещение при школите на бюджетна издръжка и при частните школи. Това се дължи основно на факта, че при бюджетните учреждения, преподавателите са назначени като щатни преподаватели и получават възнаграждението си от финансиращия орган или са назначени на граждански договори, по които се изплащат символични хонорари. Не е за пренебрегване и фактът, че бюджетните учреждения чрез предлагането на посочените услуги не целят финансова изгода или каквато и да е печалба, а по-скоро обществено благополучие и развитие на децата. При частните школи обаче, където финансирането и издръжката на школата и преподавателите в нея се постига основно от такси, те са в пъти по-високи. Това явление може да се обясни и с факта, че в повечето случаи при частните школи условията и инструментариума са по-добри, което съответно рефлектира върху ценообразуването. В допълнение, хонорарите на музикантите и преподавателите по музикален инструмент в страната са значително по-високи от тези на преподавателите в други области на изкуството и науката.

От направения сравнителен анализ с налична информация за цените на сходни на пазара школи по китара следва, че средната пазарна цена за единично почасово посещение в подобна школа е 16лв, а средната месечна такса при база 8 посещения е 120лв.

Посочената стойност за единично почасово посещение следва да се намали между 50 и 60% поради факта, че пазарът на подобни школи в България може да се определи като изключително наситен, пазарното търсене на предлаганата услуга е сравнително високо във всяка възрастова категория, по-голяма част от школите са изградили репутация на пазара, дължаща се на дългогодишен опит и високата квалификация на преподавателите. В допълнение е съобразена несигурността в условията на пандемия, общата икономическа ситуация в страната и фактът, че школата към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ се създава в момента и са необходими значителни средства, усилия и време за да се утвърди на пазара.

Следва, че към момента на оценката стойността на единично почасово посещение в школа по китара към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е 8лв., а стойността определена на месечна база при 8 посещения следва да е 60лв, като е спазен и принципът на

установената практика всеки участник, посещаващ школата повече от веднъж месечно, да получава процентна отстъпка от цената за единично посещение.

9. Школа по балет

Години наред класическият балет е бил запазен само за хора, които искат да се занимават с това професионално. Към настоящия момент обаче, класическият балет е приел и любителска форма. Доказано е, че любителското балетно обучение допринася за цялостното развитие на децата и в частност за тяхното физическо и психическо укрепване и формиране на личностни качества. Много деца с проблеми в опорно-двигателния апарат често са съветвани да се занимават с балет, за да подобрят стойката си, както същото се отнася и за всички хора желаещи да подобрят психо-физическото си състояние.

Балетът спомага дори и в най-ранна детска възраст в творческа атмосфера да се открие удоволствието от танца, красотата на движението и стойностната музика. Класическият танц спомага както на деца, така и на възрастни, да развият своята пластичност, артистичност, усет за естетика, да обогатят духа и общата си култура. Балетната техника се изучава в градивна форма - от леки движения към по-сложни. Усвояват се основни движения, придобива се цялостна координация и правилна работа на мускулите. Работи се върху постановката на тялото, ръцете, краката и главата.

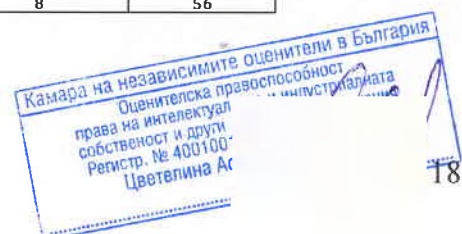
На българския пазар съществуват изключително разнообразие от школи по класически и модерен балет, както и множество школи по танци от всякакъв характер за любители, полупрофесионалисти и професионалисти, като разгледаните в проучването школи съществуват на пазара от минимум 5 години. Пазарът на този вид услуги в България може да се определи като наситен.

В школите се обучават деца над 3-годишна възраст и любители без ограничение на възрастта. Участниците в школите са разделени и съответната програма е адаптирана съобразно възраст, възможности, предишна подготовка. Дава се възможност на всеки участник според възможностите си и най-вече според желанието си да достигне до различни нива на овладяване на танцовите стилове. Занятията за начинаещи и напреднали се провеждат от квалифицирани преподаватели.

Тренировките за любители в отделните възрасти обикновено са групови и се провеждат два пъти седмично. Школите за деца и юноши организират и провеждат различни концерти и представления, като някои състави участват в различни обществени мероприятия у нас и в чужбина.

В таблицата по-долу са посочени месечни такси и такси за единично посещение на школи по балет. Направена е комбинирана извадка от частни школи, както и от школи, действащи в рамките на различни бюджетни институции.

Школа по балет			
№	Група/организация	единично посещение	месечна такса
1	Класически балет за деца в Dance studio Ritmo	5.00лв.	40.00лв.
2	Студио за класически и модерен балет, Читалище Възраждане 1928	6.25лв.	50.00лв.
3	Детска балетна школа към Читалище Аура	6.25лв.	50.00лв.
4	Школа по класически балет, народно читалище "Средец-1926"	8.75лв.	70.00лв.
5	Класически балет за деца в Pretty Dance Hall	7.00лв.	49.00лв.
6	Класически и модерен балет за деца във Veronique Dance School	8.00лв.	60.00лв.
7	Балет в балетна школа Финес	10.00лв.	65.00лв.
8	Класически балет в Latin Force Dance Studio	9.00лв.	56.00лв.
9	Школа по класически балет „Маша Илиева“, ОКИ - Дом на културата Средец	7.50лв.	60.00лв.
10	Школа по балет, ОКИ Надежда	7.20лв.	48.00лв.
11	Балетна школа Класик-М	*8.00лв.	62.00лв.
12	Школа по класически балет към Читалище „Христо Смирненски 1946“	8.00лв.	50.00лв.
13	Балет в балетно студио Harry Dance	10.00лв.	65.00лв.
Средна пазарна цена:		8	56

От направения сравнителен анализ с налична информация за цените на сходни на пазара школи по балет следва, че средната пазарна цена за единично посещение в подобна школа е 8лв, а средната месечна такса е 56лв.

Определен е оценителски коефициент 0,75 поради факта, че въпреки спецификата на придобиваното умение, пазарът на подобни школи в България може да се определи като наситен, пазарното търсене на предлаганата услуга е сравнително високо във всяка възрастова категория, по-голяма част от школите са изградили репутация на пазара, дължаща се на дългогодишен опит и високата квалификация на преподавателите. В допълнение е съобразена несигурността в условията на пандемия, общата икономическа ситуация в страната и фактът, че школата към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ се създава в момента и са необходими значителни средства, усилия и време за да се утвърди на пазара предвид спецификата си.

Следва, че към момента на оценката стойността на единично посещение в школа по класически балет към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е 8лв., а стойността определена на месечна база следва да е 40лв, като е спазен и принципът на установената практика всеки участник, посещаващ школата повече от веднъж месечно, да получава процентна отстъпка от цената за единично посещение.

10. Школа по чуждоезиково обучение

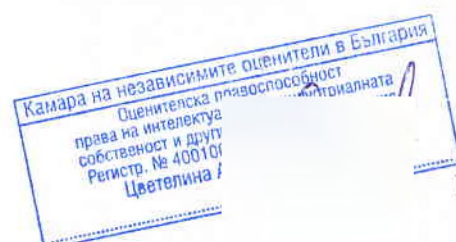
През годините се наблюдава нарастващ интерес към извънкласните форми по чуждоезиково обучение, като най-голям интерес при обучението на деца и юноши има за английски език. В резултат, в страната съществуват неизброимо количество школи по чуждоезиково обучение, както частни, така и на бюджетна издръжка. В следствие, пазарът на този вид услуги в България може да се определи като изключително наситен, тъй като съществуват подобни школи за всяка възраст и ниво на усвоени знания.

Заниманията могат да бъдат както индивидуални, така и групови. В повечето школи групите са от по 5 до 12 участника, като честотата на провеждане зависи от желанието и нуждите им.

Възможни са варианти на групи за начинаещи, напреднали, както и групи за подготовка за специфичен изпит, ниво или сертификат. При частните школи, обучението е под формата на курс за постигане на ниво на владение на чужд език според Европейската езикова рамка от по средно 100-120 учебни часа. При децата и при школите на бюджетна издръжка, обучението е непрекъснато, като цената се определя на месечна или годишна база.

В таблицата по-долу са посочени месечни такси и такси за единично посещение на школи по английски език за деца. Направена е извадка от частни школи и школи, действащи в рамките на различни бюджетни институции.

Езикова школа			
№	Група/организация	единично посещение	месечна такса
1	Школа по английски език, НЧ Константин Величков - 1979	7.50лв.	60.00лв.
2	Школа по английски език, читалище Аура	6.25лв.	50.00лв.
3	Английски език, народно читалище "Средец-1926"	9.00лв.	72.00лв.
4	Учебен център „Спектър“, английски език	7.00лв.	56.00лв.
5	Езиково училище Maximum	7.75лв.	62.00лв.
6	Детска езикова школа Слънчоглед	7.81лв.	62.50лв.
7	Школа по английски език, НЧ "Роден край - 1931", София	3.75лв.	30.00лв.
8	Школа по английски език към НЧ Пенчо Славейков 1919	4.38лв.	35.00лв.
9	Английски език в езиков център New Leader	6.09лв.	48.75лв.
10	Английски език в образователен център ЕС България	9.84лв.	78.75лв.
Средна пазарна цена:		7лв.	56лв.

Следва да се отбележи, че съгласно установената практика участниците, които посещават подобна школа еднократно са малко. В тези случаи следва да се приложат тарифи за индивидуално, а не за групово обучение. В допълнение, цените на повечето посочени в проучването школи са посочени на месечна, срочна, годишна база или цена за определен брой часове, които курсът обхваща.

В тази връзка и поради популярността на придобиваното умение, наситеността на пазара на подобни школи в България, несигурността в условията на пандемия, общата икономическа ситуация в страната, близостта със сравняваните школи и фактът, че езиковата школа към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ се създава в момента и са необходими значителни средства, усилия и време за да се утвърди на пазара, при средната месечната такса следва да се намали около 20%. Така стойността на посещения на месечна база следва да бъде 45лв.

Въпреки изложеното по-горе, за пълнота при съставяне на Тарифа за таксите, е необходимо да се определи и стойност на единично посещение. Подобна стойност следва да се прилага в случаите на по-редки посещения на школата в група и съгласно пазарната практика, следва да е блв. при база 8 посещения на месец.

Следва, че към момента на оценката стойността за единично посещение в школа по английски език към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е блв., а цената определена на месечна база следва да е 45лв.

Следва да се отбележи, че при откриване на школа по друг чужд език, който не е толкова популярен като английския, съгласно установените пазарни принципи и по преценка на ръководството на ОКИ, е възможно да се приложат по-високи месечни такси с между 5 и 20%. За по-редките езици, този процент може да е дори и по-висок.

Следва, че към момента на оценката стойността за единично посещение в школа по език, различен от английския към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ е 7лв., а стойността определена на месечна база следва да е 50лв.

В допълнение, при предоставяне на индивидуални уроци, следва да се приложи по-висока такса за единично посещение с между 50 и 100%. **Следва, че към момента на оценката стойността за индивидуален урок по език, в школа към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ е 10лв., а цената определена на месечна база следва да е 70лв.**

11. Школа по шах

Шахматът е хилядолетната игра, разпространена навсякъде по света, имаща математическа база. Шахматът развива познавателни способности като внимание, памет, логическо мислене, интелигентност и аналитичност, които са фундаментални за личностното израстване. Освен това се смята, че шахматът развива критериите за самооценка, честно състезание и работа в колектив и изисква непрекъснатия учебен процес.

Наученото от шахмата е приложимо в ежедневието и помага на младите в решаването на проблеми. Чрез шахматът всеки се научава да анализира ситуация, да намира алтернативни решения и да избира най-правилно. Това се случва многократно, както във всяка шахматна партия, така и във всекидневния живот.

На българския пазар съществуват разнообразни школи по шахмат, действащи в рамките на регистрираните шахматни клубове, като извънкласно занимание в училища и детски градини, към различни читалища и други бюджетни институции, както и частни школи.

В школите се обучават деца над 4-годишна възраст и любители без ограничение на възрастта. Участниците в школите са разделени съобразно възможности, предишна подготовка и ниво. Заниманията в подобни школи могат да бъдат групови или индивидуални, провеждат се веднъж или два пъти в седмицата, като най-често продължителността на един урок е между 60 мин. за начинаещи и деца и 90 минути за напреднали и възрастни. Има възможност за всеки участник

да достигне до различни нива на овладяване на знанията и уменията. Занятията за начинаещи и напреднали се провеждат от квалифицирани преподаватели.

Изключително характерно за подобен вид школи е организирането или участието в различни турнири – на клубно, градско, национално и международно ниво.

В таблицата по-долу е посочена налична информация относно месечни такси и цена за единично посещение на шахматни. Направена е комбинирана извадка от цени на частни школи, както и от школи, действащи в рамките на различни държавни и общински институции.

Школа по шах			
№	Група/организация	единично посещение	месечна такса
1	Шахматна школа към Народно читалище „Христо Смирненски 1945“	5.00 лв	40.00 лв
2	Шахматна школа, народно читалище "Средец-1926"	7.50 лв	60.00 лв
3	Шахматен клуб по интереси, народно читалище "Искра-1954"	5.00 лв	40.00 лв
4	Шахматен клуб Ан Пасан	5.00 лв	40.00 лв
5	Шахматен клуб Инфинити	6.00 лв	48.00 лв
6	Курс по шахмат, 9 музи	10.00 лв	*35.00 лв
Средна пазарна цена:		6.00 лв	46.00 лв

От направения сравнителен анализ с налична информация за цените на сходни на пазара школи по шахмат следва, че средната пазарна цена за единично посещение в подобна школа е блв, а средната месечна такса е 46лв.

Определен е оценителски коефициент 1 поради факта, че въпреки спецификата на придобиваното умение, пазарът на подобни школи в България може да се определи като наситен, пазарното търсене на предлаганата услуга е сравнително високо във всяка възрастова категория, минималния разход необходим за изграждането на подобна школа и сравнително лесното намиране на квалифициран преподавател.

Следва, че към момента на оценката стойността на единично посещение в школа по шах към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да е блв., а стойността определена на месечна база следва да е 46лв, като е спазен и принципът на установената практика всеки участник, посещаващ школата повече от веднъж месечно, да получава процентна отстъпка от цената за единично посещение.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

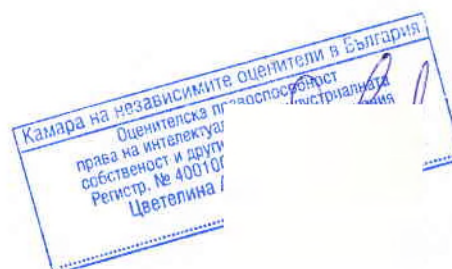
Безспорно е, че школите, които ще бъдат учредени в рамките на ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ ще имат особен статут. Тъй като дейността им ще бъде в рамките на основната дейност на ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва, че определянето на такси за участие в школите ще донесе допълнителни финансови приходи за ОКИ, които ще допълнят бюджета на институцията и следва да бъдат изразходвани за подобряване на материалната база и повишаване заплащането на преподавателите.

Безспорно е, че в качеството си на юридическо лице с особен статут, създадено по силата на ЗЗПК, ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ може по силата на разпоредбата на чл.4, ал.2 от ЗЗПК да използва като източник на приходи за финансирането си предварително определените такси, приети от институцията и вписани в специална Тарифа за таксите дължими от обучаващите се в школите към ОКИ, която би могла да бъде утвърдена от Столична Община.

От гореизложеното за посещение на школите към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ следва да се приложи препоръчителна тарифа със следните минимални месечни такси и единични такси за посещение:

№	Група/организация	единично посещение	месечна такса
1	Школа по изобразително изкуство - деца	5.00 лв	*брой посещения с приложена отстъпка от единичната цена
2	Школа по приложни изкуства	6.00 лв	40.00 лв
3	Школа по народно пеене- индивидуално	9.00 лв	65.00 лв
	Школа по народно пеене - в група	6.00 лв	40.00 лв
4	Школа по пиано	8.00 лв	60.00 лв
5	Школа по акордеон	7.00 лв	50.00 лв
6	Школа по струнни инструменти	10.00 лв	68.00 лв
7	Школа по духови и ударни инструменти	6.00 лв	40.00 лв
8	Школа по китара	8.00 лв	60.00 лв
9	Школа по балет	6.00 лв	40.00 лв
10	Школа по чуждоезиково обучение - групово	6.00 лв	45.00 лв
	Школа по чуждоезиково обучение - индивидуално	10.00 лв	70.00 лв
11	Школа по шах	6.00 лв	46.00 лв

Постъпленията от таксите следва да постъпват в извънбюджетни сметки, каквито имат правото да откриват ОКИ в качеството си на юридически лица, съобразявайки се с чл. 151, ал. 1 от Закона за публичните финанси, според който обслужването на банковите сметки и плащанията на бюджетните организации се осъществява от Българската народна банка и от банките по ред и начин, определени със съвместни указания на министъра на финансите и на управителя на Българската народна банка, с цел запазването им на разположение на ОКИ за следващата бюджетна година, тъй като утвърдилата се недобра практика показва, че с размера на останалите неразпределени средства от бюджетната сметка на всеки ОКИ, общината намалява субсидията за следващата година. В извънбюджетните сметки могат да постъпват и средствата, получени от дарения, както и от проектно финансиране.

ПРЕПОРЪКИ

Определянето на Тарифа за таксите за участие в школите към ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“ е препоръчително с оглед унифицирането на единни публични такси, съобразени с конкуренцията на пазара на подобни услуги, с оглед придобиването на гарантирани потоци от допълнителни приходи за ОКИ.

В контекста на гореизложеното определените с настоящата оценка стойности на услуги са по-скоро препоръчителни и могат да послужат като отправна точка в процеса на съставяне на тарифите.

Следва да се има предвид, че в частните и държавни институции, предлагащи идентични или сходни услуги, се е установила практиката за ползване на 35 до 50% отстъпка за второ дете от семейството и от 80 до 100% отстъпка от таксите за трето дете от семейството, посещаващи школа в същата институция, както и за деца с увреждания или деца в неравностойно положение. В допълнение, честа практика е ползване на 50% отстъпка от месечната такса при посещение на втора школа в рамките на същата институция от един обучаващ се.

Следва да се отбележи факта, че горепосочените цени на услуги са изведени на база конкретно посочени продължителност и брой посещения в седмицата. В случай, че участник има желание да посещава дадена школа по-рядко или са предвидени по-малко занимания в графика на школата, при образуване на месечната такса следва да се прилага по-нисък процент на отстъпка от цената на единично посещение. В случай, че параметрите на обучението се различават или бъдат променени във времето, цента следва да се калкулира коректно съобразно промените.

Предвид гореизложеното и при наличие на достатъчно средства от бюджета, посочените по-горе пазарни цени могат да бъдат редуцирани с подходящ процент с оглед конкурентоспособността на ОКИ - ДОМ НА КУЛТУРАТА „ИСКЪР“.

В допълнение, освен по очевидната причина за придобиване на нови знания и умения, обучаващите институции имат и други изключително важни в условията на пандемия задачи, а именно на първо място социализацията, а като допълнение подпомагането при изграждането на личността на децата и подрастващите, по-активното им движение (дори и касаещо се само до придвижване от нова до институцията), а при възрастните поддържане на психическото здраве. В този смисъл разкриването на нови школи и активности в ниския ценови сегмент в момент на криза е от изключително обществено значение.

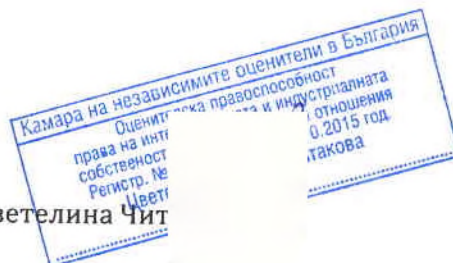
Не на последно място, поради високата неяснота, ОКИ и ръководителите на школи трябва да имат разработена резервна система на преподаване, включително и онлайн.

Прилагам:

1. Копие от Сертификат за оценителска правоспособност № 400100

Експерт-оценител:

Цветелина Чит

КАМАРА НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОЦЕНИТЕЛИ В БЪЛГАРИЯ

Сертификат

ЗА ОЦЕНИТЕЛСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ

Рег. № 40010 от 30 октомври 2015 год.

ЦВЕТЕЛИНА АСЕНОВА ЧИТАКОВА

родена на

год. в гр.

община

ЗА ОЦЕНКА

**права на интелектуалната и индустриалната
собственост и други фактически отношения**

Настоящият Сертификат е издаден на основание
Протокол № 19 от 5 и 6 октомври 2015 год. на Управителния съвет на КНОБ.

Светла Дерменджиева

Председател на УС на КНОБ

ВЯРНО С ОР

2
1A